

LUNDS
UNIVERSITET

Biblioteksstyrelsen

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2019-10-23

Närvarande

Ledamöter

Bo-Anders Jönsson

vicerektor, ordförande

Lena Eskilsson

prodekan, Samhällsvetenskapliga fakulteten
(t.o.m. punkt 6)

Heiko Herwald
Erik Swietlicki

vicedekan, Medicinska fakulteten
vicedekan, Lunds tekniska högskola

Externa ledamöter

Lars Burman
Catta Torhell

överbibliotekarie, Uppsala universitet
överbibliotekarie, Linnéuniversitetet

Patrik Gustafsson
Christoffer Hansson

studeranderepresentant
studeranderepresentant (fr.o.m. punkt 10)

Eva Nylander

tf. överbibliotekarie, Lunds universitet

Ej närvarande ledamot

Barbara Törnkvist-Plewa

prodekan, Humanistiska och teologiska
fakulteterna

Företrädare för de anställda med närvaro- och yttranderätt

Marie Hoen
Carola Persson

SACO
ORF/S

Övriga

Lena Landgren

verksamhetscontroller, Universitetsbiblioteket,
protokollförare

Jenny Lövdahl
Åsa Sellgren

ekonom, Universitetsbiblioteket (punkterna 8–10)
gruppchef e-media, Universitetsbiblioteket
(punkterna 12–13)

Kristoffer Holmqvist

avdelningschef och st. överbibliotekarie,
Universitetsbiblioteket (punkt 13)

§	Ärende	Bilagor
	Beslut	Föredragande

1 Öppnande av sammanträdet

Ordförande välkomnar alla närvarande, särskilt styrelsens nya externa ledamöter, och förklarar sammanträdet öppnat.

2 Fastställande av dagordning

Styrelsen beslutar att fastställa utsänd dagordning.

3 Utseende av justeringsperson

Styrelsen beslutar att utse Heiko Herwald att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

4 Presentation av den nya styrelsens medlemmar

Styrelsen presenterar sig. Ordförande tackar ledamöterna för engagemanget att ta på sig styrelseuppdraget.

5 Presentation av Universitetsbiblioteket

Föredragande: Eva Nylander

Eva Nylander redogör för biblioteksorganisationen vid Lunds universitet och Universitetsbibliotekets plats däri. UB:s siffror och bestånd samt det nyligen beslutade uppdraget i 14 punkter presenteras liksom några av de utmaningar som UB står inför: skenande e-mediakostnader, bevarande av fysiskt och digitalt material, öppen vetenskap, arbetsmiljö, kompetenssäkring och ev. ombyggnad. Presentationen skickas till styrelsen.

Utmaningarna är delvis gemensamma med andra lärosätesbiblioteks. Det finns en önskan och en förhoppning att styrelsen ska stötta UB i dessa utmaningar, vilket styrelsen meddelar sig villig att göra.

6 Om styrelsens arbete

Föredragande: Bo-Anders Jönsson

Bo-Anders Jönsson kommenterar bakgrunden till uppdraget att se över UB:s och styrelsens uppdrag, vilket resulterat i ett preciserat uppdrag för UB och en ny biblioteksstyrelse. Ordförande betonar att den nya styrelsen nu har ledamöter (till skillnad från den tidigare styrelsen som hade fakultetsrepresentanter), vilket universitetet har positiva erfarenheter av från andra styrelser. Vikten av samarbete inom biblioteken lyfts, vilket gör uppdraget till samarbetsorganet (f.d. LUB:s ledningsgrupp) mycket viktigt. Ambitionen är att man inom biblioteken ska komma dit där de universitetsgemensamma nämnderna befinner sig idag vad gäller tillit och förtroende.

Relationen styrelsen-samarbetsorganet berörs. Det senare är inte ett beredande organ till styrelsen, men kan lyfta såväl operativa som visionära frågor till

styrelsen liksom till andra relevanta organ beroende av ärendet. På frågan hur agendan till styrelsen ska beredas menar Bo-Anders Jönsson att det skulle kunna ske i ett presidium, liksom i universitetets nämnder.

Behovet av samarbete inom såväl lokala som nationella och internationella sammanhang lyfts. Benchmarking med de bibliotek som representeras genom styrelsens externa ledamöter föreslås. Även det faktum att vetenskapssamhället står inför stora förändringar inom e-mediaområdet gör att vi måste samarbeta.

7 Information om aktuella frågor

PM 2019-10-23, Aktuella frågor inom biblioteksverksamheten vid universitetet [Bilaga 7]

Föredragande: Eva Nylander

Eva Nylander informerar om aktuella frågor. Vad gäller remissvaret från LU på förslaget till nationell biblioteksstrategi (med titeln Demokratins skattkammare) som UB ansvarat för kommenteras att forskningsbiblioteken har försumrats i förslaget till strategi. LU, precis som många andra, hänvisar i sitt svar till SUHF:s svar, som föreslår en egen strategi för forskningsbiblioteken. SUHF kommer att driva denna fråga vidare. I anslutning till detta hänvisas till seminariet Lärosätesbibliotek vs nationalbibliotek från årets Almedalsvecka, ett samtal mellan Lars Burman och Lars Ilshammar (KB). Länk skickas ut till styrelsen.

Styrelsen beslutar att lägga informationen om aktuella frågor till handlingarna.

8 Information om uppföljning tertial 2 och prognos helår

PM Utfall tertial 2 samt prognos för helår 2019 UB [Bilaga 8]

Föredragande: Jenny Lövdahl

Jenny Lövdahl redogör för utfallet för UB:s tre kostnadsställen – E-media (inklusive publiceringsfonden), Depåer och Övrig verksamhet – för tertial 2 och prognos helår 2018. Styrelsen konstaterar att UB i dagsläget har en mycket låg hyra i förhållande till andra lärosätesbibliotek.

Styrelsen beslutar att lägga informationen om utfall tertial 2 och prognos helår 2019 UB till handlingarna och tackar Jenny för en, som alltid, klar och tydlig presentation.

9 Användning av medel som budgeterats för Elsevier 2019

PM Elseviermedel 2019 [Bilaga 9]

Föredragande: Eva Nylander

Det finns en oro för att ett nytt avtal med Elsevier ska innebära kraftigt ökade kostnader. För att täcka kommande kostnader föreslår fakultetsbiblioteken därför att de medel som budgeterats för Elsevier 2019 i stället används för eventuell arkivlösning och för de nya offset-avtalen och att

Universitetsbiblioteket fakturerar ut dessa kostnader till fakulteterna i december i år.

Under en kort diskussion informeras styrelsen om att Uppsala universitet har lyft kostnaden för ett nytt Elsevieravtal till central nivå och kommer behandla den som en extraordinär kostnad.

Styrelsen beslutar att verksamhetsområde e-media fakturerar fakulteterna den uppskattade summan för Elsevier 2019 i december och att denna summa bekostar de ökade kostnaderna under 2020 för eventuell arkivlösning och för de nya offset-avtalen.

10 Finansiering av fjärrlånerelaterade transportkostnader

PM Fjärrlånerelaterade kostnader
[Bilaga 10]

Föredragande: Eva Nylander

Frågan har diskuterats i LUB:s ledningsgrupp ett antal gånger men man har inte kommit till någon lösning. Universitetsbiblioteket betalar vissa fjärrlånerelaterade transportkostnader för de bibliotek som har en liten volym av fjärrutlån och som skickar dessa med den interna boktransporten. Det finns inte någon anledning att universitetsbiblioteket ska stå för dessa kostnader. Universitetsbiblioteket föreslår att kostnaderna fördelas procentuellt på de fakulteter/motsvarande som skickar fjärrutlån med den interna boktransporten.

Styrelsen beslutar att Universitetsbiblioteket från och med 2020 inte längre betalar för fakulteternas fjärrlånerelaterade transportkostnader och att fakulteterna betalar enligt procentsatsen i förslaget.

11 Uppföljning verksamhetsplan UB 2019–2020

PM Verksamhetsplan Universitetsbiblioteket 2019–2020
[Bilaga 11]

Föredragande: Eva Nylander

Verksamhetsplanens aktiviteter har stämts av och kommentarer bifogas i underlaget. På frågan om vad som gäller för aktiviteten "Följa upp förstudien kring berikning av e-böcker" påpekas att det i dagsläget inte finns utrymme i Universitetsbibliotekets verksamhet att arbeta vidare enligt förstudiens förslag. På frågan om hur studenternas behov tas tillvara i diskussionerna om ombyggnad av Universitetsbiblioteket enligt aktiviteten "Följa upp utredningen av UB:s publika miljö" är svaret att dessa prioriteras i allra högsta grad.

Styrelsen beslutar att lägga informationen om verksamhetsplanen till handlingarna.

12 Om e-mediastatistik

Föredragande: Åsa Sellgren

Åsa Sellgren presenterar aktuell statistik från ett antal lärosäten över kostnad för e-media, procentuellt av bibliotekens totala driftskostnad och per helårsstudent samt bestånd och användning av Lunds universitets e-media. Exempelen kommer från 2018 års statistik som biblioteken lämnat till KB.

Det påpekas att jämförelsen mellan kostnad för e-medier och bibliotekens totala driftskostnad blir missvisande eftersom driftskostnaderna ser mycket olika ut på de olika biblioteken. På frågan om vad som köps för grundutbildning respektive forskning kommenteras att detta inte går att separera, inte heller går det att se vad studenter respektive forskare laddar ner. För Lunds universitets studenter är tillgången till e-medier dock mycket gynnsam i förhållande till mindre lärosätens studenter. Däremot påpekas det att det fortfarande är problematiskt med elektronisk tillgång till svenska kursböcker.

Ordförande tackar Åsa för genomgången. Dokumentet som presenteras vid sittande bord skickas ut digitalt till styrelsen.

Styrelsen beslutar att lägga informationen om e-mediastatistiken till handlingarna.

13 Strategier för finansiering av OA-publicering och e-media, ett diskussionsunderlag

PM Rapport – Förslag till strategier för finansiering av OA-publicering och e-media
[Bilaga 13]

Föredragande: Kristoffer Holmqvist

En mindre grupp ur f.d. LUB:s ledningsgrupp har tagit fram ett diskussionsunderlag som ger en lägesbeskrivning över de utmaningar som lärosäten står inför idag vad gäller ökade kostnader för e-media. Rapporten ger en översiktlig bakgrund om open access, nya typer av avtal inom vetenskaplig kommunikation och om universitetets gemensamma informationsförsörjning. Rapporten ger förslag på hur Lunds universitet kan arbeta med riktlinjer, finansiering och kommunikation med målet att underlätta universitetets hantering av de pågående förändringarna inom den vetenskapliga kommunikationen.

Eftersom finansiering av e-media inte längre är en fråga enbart för biblioteken vill dessa lyfta frågor om finansiering uppåt i linjen, till Forskningsnämnden, dekannivå, rektor.

Det konstateras att vi befinner oss i ett paradigmskifte. De nya avtalsmodellerna kräver nya vägar för finansiering när universiteten nu måste betala för både läs- och publiceringsavgifter. Det finns därför en oro för finansieringen i det korta perspektivet men inte inför förändringen som sådan, som ses som en del av det demokratiska, öppna samhället. Diskussioner om dessa områden i Lunds universitets samarbetsorgan LERU och U21 sker också i positiv ton. I styrelsen ges det dock uttryck för en kritisk syn på öppenheten och det kommenteras att det finns fördelar också med den traditionella publiceringen.

Åsa Sellgren påminner om konferensen LundOnline den 30–31/10 som kommer att beröra just dessa frågor.

Ordföranden tackar för underlaget och påpekar att styrelsen kommer att återkomma till dessa frågor.

13 Bordet runt, biblioteksrelaterad information från de externa ledamöterna, fakultetsbiblioteken och studentkårerna

Föredragande: Bo-Anders Jönsson

Lars Burman tipsar om sin bok *Meningen med ett Universitetsbibliotek* (länk skickas till styrelsen). KB har tagit ett viktigt initiativ till nationell samordning av gallring. Karin Byström från Uppsala universitetsbibliotek är ordförande.

Catta Torhell tipsar om Astrid Söderbergh Widdings keynoteföreläsning från LIBER-konferensen i Dublin i år (länk skickas till styrelsen) där hon ger ett rektorsperspektiv på dagens publiceringslandskap. Föreläsningen kan fungera som en gemensam utgångspunkt för styrelsen i vidare diskussioner.

På Medicinska fakultetens bibliotek arbetar man med Agenda 2030 och med universitetets nya hållbarhetsstrategi.

LTH och N har haft förmöte inför styrelsemötet, något man kommer att fortsätta med inför kommande styrelsemöten. LTH och N samarbetar kring användarstatistik av e-media. LTH arbetar med studiemiljön, Studiecetrum ska byggas om i syfte att få bibliotekens tjänster närmare studenterna.

Studenterna har haft sin första kurs i lärplattformen Canvas med mycket positiva erfarenheter. På frågan om hur tillgången blir till det kursmaterial som använts i Live@Lund försäkras att materialet kommer att arkiveras och ges fortsatt tillgång till.

14 Övriga frågor

Ordförande föreslår att det på styrelsens agenda framöver läggs till en ny punkt vid vilken styrelsen kan diskutera aktuella frågor som eventuellt kan tas upp på nästa styrelsemöte.

Tid för nästa möte diskuteras. Enligt tidigare årsplan ska styrelsen sammanträda i december, men eftersom det blir tätt mellan mötena om styrelsen träffas i december igen skulle beslutsärenden, däribland UB:s budget för 2020 och mötestider för det kommande året, kunna tas per capsulam.

15 Mötet avslutas

Ordföranden tackar alla för ett givande möte med många intressanta inspel och avslutar mötet.

Vid protokollet

Lena Landgren

Justeras

Bo-Anders Jönsson

Heiko Herwald